

Број: 01,02,03,03/11-05-1-292/13
Сарајево, 21. 10. 2013.

КОЛЕГИЈУМУ ОБА ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ
КОЛЕГИЈУМУ СЕКРЕТАРИЈАТА
ЧЛАНОВИМА ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНОЈ УНИЈИ
ЧЛАНОВИМА КОМИСИЈЕ ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ ПРЕДСТАВНИЧКОГ
ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ
СЕКТОРУ ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ И ПРОТОКОЛ

Предмет: Извјештај са 129. засједања Скупштине Интерпарламентарне уније,
одржаног у Женеви од 7. до 9. октобра 2013. године

У Женеви је од 7. до 9. октобра 2013. године одржано 129. засједање Скупштине
Интерпарламентарне уније, на којем је учествовало 680 парламентарца из 130 земаља.
Делегацију Парламентарне скупштине БиХ представљали су:

1. г. Драго Калабић, председавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ-у,
2. гђа Нермина Темаловић, прва замјеница председавајућег,
3. г. Мато Фрањичевић, други замјеник председавајућег
4. г. Салко Соколовић, члан
5. г. Нермин Пурић, члан
6. гђица Марина Мијачевић, секретар Делегације

На дневном реду 129. засједања Скупштине ИПУ-а биле су следеће тачке:

1. Избор председника и замјеника председника 129. засједања Скупштине ИПУ-а;
2. Разматрање захтјева за уврштење хитне тачке у дневни ред;
3. Допринос парламената свијету без нуклеарног оружја (Први стални комитет)
4. Како до развоја отпорног на ризик: узимање у обзир демократских трендова и природних ограничења (Други стални комитет)
5. Улога парламената у заштити права дјецe, нарочито дјецe миграната без паратње родитеља, те спречавање њиховог искоришћавања за вријеме рата и сукоба (Трећи стални комитет)
6. Извјештај Комитета ИПУ-а за послове са УН-ом.
7. Амандмани на Статут ИПУ-а.

Ад.1. Отварање засједања и избор председника 129. засједања Скупштине ИПУ-а

129. засједање скупштине Интерпарламентарне уније отворио је председник ИПУ-а, г. Абделвахад Ради, који је акламацијом изабран и за председника Скупштине. У уводној изјави председник Ради је, позивајући се на терористички напад почињен у Кенији и сукоб у Сирији, осудио сваку врсту насиља, те подсетио да је ИПУ увијек имала недвосмислен став о свим сукобима, а то је да се трајан мир може постићи само дијалогом и преговорима.

На отварању засједања делегатима су се обратили високи комесар за људска права, Нави Пилау, који је говорио о томе шта парламенти могу учинити за промовисање и заштиту људских права, посебно похваливши рад ИПУ-овог Комитета за људска права парламентарца, те Антонио Гутерес, високи комесар УН-а за избјеглице. Господин Гутерес је посебно истакао тешко стање с којим се суочава више од 2,1 милион Сиријаца који су били присиљени да напусте своју земљу, као и потребу пружања помоћи земљама сусједима Сирије које примају избјеглице.

Ад.2. Разматрање захтјева за уврштење хитне тачке у дневни ред

Председник је информисао присутне да је пристигло укупно осам захтјева за укључивање у хитну тачку:

1. Адресирање кривичних дјела намјерног уништавања свјетске културне баштине: улога парламената – предлагач: Мароко;
2. Акција парламената у заштити крхке демократије Хаитија – предлагач: Хаити;
3. Наставак изградње израелских насеља на окупираним територијама државе Палестине од 1967: ометања мировног процеса на Блиском истоку – предлагач: Палестина;
4. Сајбер ратовање као озбиљна пријетња глобалном миру и безбједности – предлагач: Уругвај;
5. Јачање улоге парламената у одржавању међународног мира и безбједности примјеном свих међународних резолуција у борби против тероризма – предлагач: Сиријска Арапска Република;
6. Безбједносна и хуманитарна криза у Централноафричкој Републици - олакшавање помоћи становништву и промовисање транзиције ка демократији – предлагач: Француска;
7. Промовисање универзалне ратификације Споразума о трговини оружјем 2013 – предлагач: Мексико;
8. Улога парламента у надзору над уништењем хемијског оружја и забраном његовог коришћења – заједнички предлог нордијских земаља.

Делегације Француске, Хаитија, Кеније и Мексика накнадно су повукле своје предлоге, а двотрећинском већином гласова за шесту тачку дневног реда усвојен је предлог нордијских земаља.

Ад. 3. Панел-дискусија о доприносу парламената свијету без нуклеарног оружја (Први стални комитет)

Прије почетка расправе учесници су имали прилику да погледају документарца о историји нуклеарног оружја који је припремила делегација Казахстана. Панел-дискусија започела је уводним излагањима коизвјестилаца који су се у својим извјештајима фокусирали на опасности од нуклеарног оружја и потребу да парламентарци обезбиједу примјену Споразума о неширењу нуклеарног оружја (НПТ) како би се дугорочно осигурало нуклеарно разоружање. Сви учесници панела сагласили су се да је постојање атомског оружја и његова могућа употреба, без сумње, једна од главних опасности за планету данас и у будућности, те би стога један од приоритета ИПУ-а требало да буде борба за потпуну елиминацију и трајну забрану коришћења таквог оружја. Сви делегати нагласили су да се, без обзира не преузете међународне обавезе, нуклеарно оружје и даље гомила, а неке земље чак јачају и модернизују своје војне нуклеарне програме. Говорници су у својим обраћањима истицали и здравствене импликације коришћења нуклеарне енергије, без обзира да ли се оно користи у војне или цивилне сврхе. Они су такође наводили и економске аргументе против развоја арсенала, посебно у вријеме кризе с којом се тренутно суочавају све земље. Изнијели су податак да се у посљедњих 10 година војна потрошња повећала за више од 49%, на 1,74 трилиона америчких долара. Стога је наглашено да би се средства која се тренутно инвестирају у производњу оружја могла искористити у борби против екстремног сиромаштва с којим се суочава 1,4 милијарде људи широм свијета, те на тај начин обезбиједити храна за више од милијарду људи који су гладни и спријечити смрт седам милиона дјетеца која од глади и изљечивих болести умру сваке године.

Када је у питању улога парламената, многи делегати давали су примјере добре праксе и предложили начине на које парламентарци могу унаприједити глобално нуклеарно разоружање. Такође, истакнута је потреба за заједничком акцијом у овину ИПУ-а.

Ад.4. Панел-дискусија о теми како до развоја отпорног на ризик: узимање у обзир демократских трендова и природних ограничења (Други стални комитет)

Панел-дискусија започела је уводним излагањем коизвјестилаца, а након тога услиједила је генерална дебата. У својим извјештајима, коизвјестиоци су посебну пажњу посветили политикама развоја, репродуктивног и сексуалног здравља, промоцији приступа у планирању породице, што се посебно односи на сиромашне земље и земље у развоју. Делегати су изнијели низ предлога који би требало да се нађу у будућој резолуцији која ће бити усвојена на наредном, 130. засједању Скупштине ИПУ. Неки делегате навели су и политичку одговорност у управљању ризицима, улогу локалних власти, као и потребу формалног и неформалног образовања на свим нивоима.

Панел-дискусија је подсетила на важност улоге парламената у јачању одрживог развојног програма који ће договорити међународна заједница 2015. године.

Ад. 5. Панел-дискусија о улози парламената у заштити права дјете, нарочито дјете миграната без паратње родитеља, те спречавање њиховог искоришћавања за вријеме рата и сукоба (Трећи стални комитет)

Уводно излагање припремила је гђа Цамела Али Салман Насиф (Бахреин), а укупно су 43 делегата била пријављена за панел-дискусију која је одржана 08. 10. 2013. године у пријеподневним сатима. За вријеме дискусије сви делегате истицали су да, иако је потписано неколико међународних конвенција и протокола о заштити права дјете којима се забрањује њихово учешће у рату и оружаним сукобима, постоје сигурне назнаке да је насиље над дјецом у порасту. Наглашено је да владе са мало бриге за права дјете на тај начин крше међународне конвенције. Управо те владе или зараћене стране – биле то фракције, политичке партиј или појединци, искоришћавају дјецу за властите потребе. Већина говорника је у својим обраћањима скренула пажњу на ситуацију у којој се налазе дјета у Сиријској Арапској Републици, а сви учесници панела сагласили су се да све државе, нарочито оне погођене сукобима, треба да измијене своје законе тако да регрутовање дјете у ратовима и политичким споровима буде сматрано злочином и треба да буде забрањено у складу са међународним конвенцијама, посебно факултативним протоколом уз Конвенцију о забрани учествовања дјете у оружаним сукобима.

Ад. 6. Хитна тачка под називом: ”Преузимање одговорности у заштити: улога парламената у очувању живота цивила”

Расправа о хитној тачки одржана је у понедељак, 06. 10. 2013. године, у поподневним часовима. Дебати је претходио кратак увод чланова делегације Финске, који су се обратили у име нордијских земаља. Главна расправа вођена је о питању шта парламенти могу учинити да подрже и гарантују циљеве Конвенције о забрани производње, гомилања и коришћења хемијског оружја и како постићи његову потпуну елиминацију. Сви говорници строго су осудили коришћење хемијског оружја и захтијевали брзо уништење свих залиха таквог оружја будући да је инцидент у Сиријској Арапској Републици потврдио да и даље постоје залихе хемијског оружја. Након бурне расправе консензусом је усвојене резолуција, мада су делегације Исламске Републике Иран, Кубе, Сирије, Алжира, Палестине, Перуа и Венецуеле изразиле одређене ресерве према параграфу 7 преамбуле. По њиховом мишљењу у параграфу 7 концепт одговорности за заштиту није био јасно дефинисан и оставио је отворену могућност за мијешање у унутрашње послове других држава, што резултира

кршењем њиховог суверенитета и територијалног интегритета. У резолуцији се позивају парламенти да осуде употребу хемијског оружја и помогну стварању амбијента нулте толеранције када је у питању развој, гомилање и коришћење хемијског оружја. Такође, резолуција охрабрује парламенте да траже од својих влада да потпишу и ратификују Конвенцију о хемијском оружју.

Састаци Управног вијећа:

Одмах на првом састанку Управно вијеће је у чланство ИПУ-а примило Парламент Бутана, који је постао 163. земља чланица Интерпарламентарне уније, а привремено суспендовало Египат, будући да та земља нема функционалан парламент још од војног удара којим је свргнут први демократским путем изабрани предсједник Мухамед Мурси. Међутим, наглашено је да ће Интерпарламентарна унија наставити и даље пружати снажну подршку египатском народу на путу према изградњи стабилне демократије како би Египат могао поново постати чланица Уније након демократских избора формирања парламента.

На састанку Управног вијећа усвојен је и буџет за 2014. годину у износу од 13.746.400 швајцарских франака. Такође, потврђена је одлука о одржавању 130. засједања Скупштине ИПУ-а у Женеви, од 17. до 20. марта 2014. године.

Чланови Интерпарламентарне уније такође су изразили дубоку забринутост због недавних терористичких аката у Најробију, када је животе изгубило 67 а рањено више од 170 људи. На крају, у име свих чланова ИПУ-а, предсједник Абделвахад Ради је даи изјаву у којој је осудио тероризам у свим његовим облицима те упутио апел свим националним парламентима да обезбиједи да се у њиховим земљама примјењују сви противтерористички закони.

Засједање Скупштине ИПУ-а завршено је у сриједу, 9. октобра 2013. године, у 17.30 часова.

Извјештај припремила:

Марина Мијачевић,
секретар Делегације ПСБиХ у ИПУ

Извјештај одобрио:

Драго Калабић,
предсједавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ

Достављено:

- наслову
- а/а